



SNÅSEN VÆRIESTÅVROE
SNÅSA FJELLSTYRE

VIRKSOMHETSPLAN

2014-2017

Snåsa fjellstyre

Oktober 2014

Virksomhetsplan for Snåsa fjellstyre gjelder for fireårsperioden 2014-2017, og legger de store linjene for fjellstyrets drift og virksomhet. Planen er oppbygd med en beskrivende del, en del om utvikling og utfordringer framover, og en plandel med mål og tiltak for perioden.

INNHOLD

1	Snåsa fjellstyre	3
2	Statsallmenningene og ressursgrunnlaget	3
2.1	Areal og beliggenhet	3
2.2	Vegetasjon	4
2.3	Landbruk	4
2.4	Reindrift	4
2.5	Øvrig næringsvirksomhet	4
2.6	Fisk	5
2.7	Vilt	5
2.8	Verneområder	5
2.9	Vassdragsreguleringer	5
2.10	Fritidsbebyggelse	6
2.11	Fjellveger	6
2.12	Ferdsel og løypenett	6
3	Utvikling og utfordringer	6
3.1	Økonomi og rammevilkår	6
3.2	Arealbruk	7
3.3	Bruksrettigheter	8
3.4	Friluftsliv og turisme	9
3.5	Øvrig næringsvirksomhet	9
3.6	Fjellveger	9
4	Plandel	10
4.1	Hovedmålsetting	10
4.2	Mål og tiltak	10
4.2.1	<i>Økonomi og administrasjon</i>	10
4.2.2	<i>Faglig kvalitet og kompetanse</i>	11
4.2.3	<i>Personalpolitikk</i>	11
4.2.4	<i>Markedsføring og profilering</i>	11
4.2.5	<i>Fiske- og viltforvaltning</i>	12
4.2.6	<i>Landbruk og reindrift</i>	12
4.2.7	<i>Øvrig næringsvirksomhet</i>	13
4.2.8	<i>Eiendoms- og rettighets sikring</i>	13
4.2.9	<i>Friluftsliv og utmarkstjeneste</i>	13
4.2.10	<i>Bygg, anlegg og infrastruktur</i>	14
4.2.11	<i>Naturvern og oppsyn</i>	14
5	Evaluering og kontroll	15

1 Snåsa fjellstyre

Snåsa fjellstyre skal forvalte statsallmenningene i Snåsa, og rammene for fjellstyrets virksomhet er satt i Fjelloven § 3. Primær oppgavene for fjellstyret er å administrere bruksrettene (hovedsakelig seter, beite, jakt og fiske) de bruksberettigede imellom, ivareta de bruksberettigedes interesser i allmenningene og sørge for at statsallmenningene blir brukt på en best mulig måte for allmenningsbygda. Forvaltningen skal skje på en måte som tar hensyn til naturvern- og friluftsinteressene, og som fremmer næringslivet i bygda. Statskog forvalter grunneierrettighetene i statsallmenningene.

Fjellstyret blir valgt av kommunestyret, og funksjonstiden er fire år. Kommunen skal fastsette årlige godtgjørelser for fjellstyremedlemmene og skal ha fjellstyrets regnskap framlagt hvert år. Kommunen har ingen instruksjonsmyndighet over fjellstyret utover dette.

Snåsa fjellstyre har for valgperioden 2012 – 2015 følgende sammensetning:

Ole Morten Eggen, styreleder
Tone Våg, nestleder
Hans Erik Sandvik, styremedlem
Hanne Lena Wilks, styremedlem
Asbjørn Flaas, styremedlem

Snåsa fjellstyre har pr. 1. oktober 2014 følgende faste bemanning:

Vidar Formo, fjelloppsyn/daglig leder i 100 % stilling
Ola Vedal, fjelloppsyn i 100 % stilling
Karianna K. Hegland, fagsekretær 50 % stilling (for tiden i permisjon)
Terje Gifstad, sesongoppsyn

I tillegg leies det inn hjelp til renhold og annet ekstraarbeid, samt vikar for fagsekretær..

Snåsa fjellstyre leier kontorlokaler og lager i NTE-bygget i Snåsa sentrum.

Fjellstyret har tilrettelagt for bruken av statsallmenningene gjennom mange år, og har i dag blant annet 12 fjellstyrehytter med tilhørende uthus og naust/båt (med unntak av ei hytte), 5 frittstående naust med utleiebåter, ei åpen gamme og 2 oppsynshytter. Totalt har Snåsa fjellstyre over 25 båter og 4 utleiekanoer. Fjellstyret har også satt opp og eier flere bruer i statsallmenningen.

For at fjelloppsynet skal kunne drive et sikkert og effektivt arbeid i fjellområdene har fjellstyret over flere år investert i utstyr og løsninger for dette, og fjellstyret eier i dag blant annet eget samband, 2 snøscootere med kjelker/støttinger, tilhengere og diverse utstyr for skjøtsel og vedlikehold av bygninger, bruer osv.

2 Statsallmenningene og naturgrunnlaget

2.1 Areal og beliggenhet

Snåsa fjellstyre forvalter følgende statsallmenninger:

Bangsjø statsallmenning	90 840 daa.
Strinda/Tjønndal statsallmenning	61 080 daa.
Roktdal statsallmenning	186 240 daa.
Gaundal/Holden/Gjevsjø statsallmenning	299 990 daa.
Ismenningen statsallmenning	43 010 daa.
Storåsen statsallmenning	305 260 daa
Luru statsallmenning	394 180 daa

Totalt omfatter dette et areal på 1 380 600 dekar med skog, vann og fjellterreng, og Snåsa er en av de største allmenningskommunene i landet.

2.2 Vegetasjon

Det er tre fremtredende vegetasjonsgrupper i områdene:

1. Dalfører og områder med produktiv barskog av gran og noe furu, med iblandet bjørk.
2. Fjellstrekninger med tynn tresetting av furu og gran på lave boniteter, med øaser av områder med rikere jordsmonn og bedre vekstvilkår.
3. Snaufjell med lyng og lav, med overgang til tynt lavdekke i de øverste toppene

2.3 Landbruk

Det er et aktivt beitebruk på statsallmenningene, men noe nedgang i antall dyr som slippes på beite de siste årene. I 2014 var det 4 setrer i aktiv drift innenfor statsallmenningen. I 2014 ble det sluppet ca 4 300 sau/lam og 50-60 storfe på beite i kommunen.

2.4 Reindrift

Statsallmenningene i Snåsa inngår som deler av 3 forskjellige reinbeitedistrikt: Østre Namdal reinbeitedistrikt, Låarte Sijte og Skæhkere Sijte. Reindriftsforvaltningen fastsetter øvre reinantall for distriktene.

2.5 Øvrig næringsvirksomhet

Det ble inntil nylig drevet uttak av kvartsskifer i statsallmenningen, men denne virksomheten er nå nedlagt. Snåsa Naturstein AS jobber imidlertid med plan for ny aktivitet (uttak av stein til muring) i deler av Øydingsbrudet.

I Raudfjellet ved Grønningen er det en betydelig forekomst av ultrabasiske bergarter, men det er her knyttet stor usikkerhet til om forekomsten er utnyttbar. I forbindelse med opprettelsen av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark, ble det innført rikspolitiske bestemmelser iht PBL. Disse bestemmelsene gjelder fram til desember 2014 i påvente av nærmere undersøkelser av forekomsten.

Statskog driver skogen på statsallmenningene på Snåsa. Det meste av den hogstmodne skogen er imidlertid avvirket, og det vil gå noen tiår før det igjen blir større skogsdrifter på statsallmenningene.

Det er flere aktører som driver småskala næringsvirksomhet med utgangspunkt i opplevelser og turisme i statsallmenningene (seterturisme, hundekjøring, kløyving med mer). Realiseringen av Ismenningen Fjellstuggu AS vil også være med på å legge forholdene til rette for lokalt næringsliv.

Det drives en ikke ubetydelig forskningsaktivitet av ulike aktører innenfor statsallmenningene.

2.6 Fisk

Snåsa fjellstyret har et felles fiskekort for alle statsallmenningene i kommunen. Innenfor statsallmenningene er det over 1000 fiskevann og mange mil med elvestrekninger. I alle fiskevann er det enten ørret eller røye, eller begge deler. I tillegg finnes det lake i noen vann.

Selv om vatna i Snåsafjella stort sett er næringsfattige, er fiske generelt langt i underkant av hva fiskeressursene tåler av beskatning. Som en følge av dette åpnet fjellstyret i 2004 for fiske med oter i de fleste vatna i allmenningene, og det er muligheter for garnfiske i flere vann. Det mest aktive fiske skjer naturlig nok i vatna ved hytteområdene i Ismenninen/Grønningen.

2.7 Vilt

Fjellstyrene overtok i 2004 administrasjonen av elgjakta på statsallmenningene fra Statskog, og har dermed forvaltningsansvar for all ordinær jakt og fiske i statsallmenningene. På Snåsa er det 6 storvald som har inngått egne bestandsplaner for forvaltning av elg med viltnemda. Statsallmenningene utgjør ett av disse storvaldene. Gjeldende bestandsplan for elgavskyting på statsallmenningene/statsgrunn går ut 2014. Årlig felles det ca. 50 elg på statsallmenningene. Det tildeles også kvoter på hjort, rådyr og bever, men det skytes lite av dette på statsallmenningene.

Statsallmenningene har hatt relativt stabile og gode bestander av både rype og skogsfugl, med bestandssvingninger som naturlig følger svingninger i smågnagerbestander. Fjellstyrene har innført en rekke regulerende tiltak for småviltjakta, bla regulert kortsalg fra jaktstart og dagskvoter for den enkelte jeger. Årlig selges over 1000 jaktkort, hvorav ca 450 i regulert periode.

Fjellstyrene forvalter grunneierretten til kvotejakt på gaupe og lisensjakt på jerv og bjørn. Det utstedes et rovviltkort som gir grunneiers tillatelse til jakt på disse artene. Fjellstyret har også lagt til rette for jakt på rovvilt gjennom å gi grunneiers tillatelse til slik jakt gjennom andre kriterier.

Fjellstyret deltar både økonomisk og arbeidsmessig i et kommunalt prosjekt med økt fokus på smårovviltjakt.

2.8 Verneområder

I 2004 ble Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark opprettet, og gamle Gressåmoen nasjonalpark ble innlemmet som en del av dette nye, store verneområdet. I tillegg er det opprettet et landskapsvernområde i Skjækra og naturreservat i Bangsjøan. Over 70 % av statsallmenningene i Snåsa er nå vernet, og det ligger forslag til vern av områder ved Leirsjøen og Merralia. Fjellstyret erfarer at et vern etter naturvernloven gir begrensninger for de bruksberettigede.

2.9 Vassdragsreguleringer

Bangsjøene (3 sjøer) ble i 1968 oppdemt og regulert slik at det nå framstår som en stor sjø. Bangsjøene berører flere kommune, men Snåsa kommune (bare statsallmenning) ble mest berørt. Fjellstyret mottar en liten årlig erstatning pga reguleringen.

2.10 Fritidsbebyggelse

I områdene rundt Grønningen og Ismenningen er det utbygde hyttefelt, med hytter av forholdsvis enkel standard. Totalt er det ca. 120 hytter i dette området. I tillegg er de vedtatt utbygging av to nye hyttefelt i sammen område. Her blir det også utbygd hytter av høyere standard, og med mulighet for helårs åpen veg. Totalt er det regulert for 55 nye hytter i disse to feltene.

Fjellstyret har i dag 12 hytter som leies ut til jegere, fiskere og turgåere. To av disse ligger ved bilveg, og en av disse er tilrettelagt for handikappede. Fjellstyret har også gjennom flere år tilrettelagt med bruer etter hovedfartsårene inn i statsallmenningene.

2.11 Fjellveger

Det er gjennom vegforeninger utbygd 4 skogbilveger (totalt ca 100 km) som går inn i statsallmenningene. Opprettholdelse og vedlikehold av disse vegene er svært viktig for tilgjengeligheten av fjellområdene. Fjellstyret bidrar jevnlig med tilskudd til utbedringer av disse fjellveiene.

2.12 Ferdsel og løypenett

Hovedferdselen inn til statsallmenningene går fra naturlige innfallsporter fra vegene i Lurudalen, Grønningen, Roktdalen, Storåsen og Bangsjøan. Det er også en naturlig innfallsport fra Heia og inn mot Kvernsjøen, og vinterstid er dette et populært skiområde. Grønningsvegen og parkeringa der er valgt som Snåsa kommune sin ”offisielle” inngangsport til Blåfjella/Skjækerfjella nasjonalpark. Dette har medført ekstra tilrettelegging med opparbeidelse av sitteplass i skifer og informasjonstavler her.

Det har vært ferdsel i og gjennom Snåsafjella i uminnelige tider, og det er en rekke ferdselsleier som er kjent også i dag. Særlig gjelder dette for ferdselen mellom Snåsa og Lierne, og mellom fjellgårdene. Det er merket sti fra vegene og inn til fjellgårdene på Gaundalen og Gjevsjøen. Vinterstid forgår det aller meste av snøscootertrafikken inn i områdene etter fastlagte kjøroleier. Vegene opp mot Grønningen har de siste årene blitt brøytet opp til Brottstuggu, og sist vinter også inn til Raudberglia hyttefelt og Ismenningen Fjellstuggu.

3 Utvikling og utfordringer

3.1 Økonomi og rammevilkår

Fjellstyrenes inntekter baserer seg i all hovedsak på salg av jakt- og fiskekort, hytteutleie, tomtefester, salg av tjenester og lønnsrefusjon fra staten ved Landbruks- og matdepartementet (LMD). På utgiftssiden er det lønnskostnader som utgjør den største posten. Utviklingen over de siste 5 – 10 årene viser at lønnskostnader og prisvekst ellers i samfunnet øker betydelig raskere enn de hovedfaktorene som styrer inntektene til fjellstyrene:

- lønnsrefusjon fra LMD (refusjonsordningen)
- bestandssituasjon på rype og prisrammer fra Miljødirektoratet på jakt og fiske
- omfanget av tjenestosalg fra staten v/SNO

Statsallmenningene er viktige rekreasjons- og friluftsområder for både bygdas og landets befolkning, og det burde være et offentlig ansvar å sikre en best mulig forvaltning av disse områdene. Det bør derfor jobbes politisk også i kommende periode for å etablere et større

statlig bidrag til administrasjon og forvaltning av statsallmenningene, gjennom bl.a. refusjonsordningen.

Den sittende regjeringa har signalisert at den vil gi større rom for fjellstyrene til å øke sine inntekter gjennom å øke eller fjerne prisrammene for jakt og fiske på statsallmenning. Dette gir i så fall fjellstyrene en mulighet til å øke sine inntekter, men dette med også vurderes mot flere andre hensyn. Store fjellstyret med mye areal bør ligge i øvre sjikt på prisnivået, slik at ikke de bremser prisutviklingen for mindre fjellstyret. Prisutviklingen blir særlig viktig dersom refusjonsposten fra staten til fjellstyrene ikke økes betydelig.

Snåsa fjellstyrets største inntektspost er fra salg av jaktkort på rype. Bestandssituasjonen, jaktkortprisen og de regulerende tiltak som fjellstyret iverksetter, vil sammen ha direkte innvirkning på disse inntektene.

Snåsa fjellstyret har de siste årene drevet med redusert bemanning i forhold til tidligere år, men det har vært nødvendig for å tilpasse organisasjonen til den forventede økonomiske situasjonen framover. Det har vært en høy prioritet å ta på seg tjenestekjøpsoppdrag som naturlig tilligger fjellstyrets/fjelloppsynets virksomhet i og rundt statsallmenningene, og disse tjenestekjøpene har blitt en stadig viktigere del av fjellstyrets inntektsgrunnlag. En prioritert arbeidsinnsats på dette området vil naturlig medføre at andre oppgaver innen drift og utvikling ikke kan prioriteres like hardt, særlig ikke når bemanningen i tillegg er noe redusert.

Tjenestosalget fra SNO i forhold til verneområder har holdt seg relativt stabilt, men ble noe redusert for 2014. Ved reduserte bevilgninger til Miljødirektoratet/SNO er det viktig at tjenestekjøpene til fjellstyrene opprettholdes i henhold til de avtaler som er inngått. I forhold til tjenestekjøp knyttet til rovvilt og kadaverundersøkelser, så vil dette naturlig nok variere med rovvilt- og beitedyrsituasjonen de enkelte år. Her vil det kunne ligge betydelig variasjon i arbeidsmengde og inntekter fra år til år.

Regjeringen har igangsatt en kommunereform med mål å redusere antall kommuner i landet. Dette vil også gi konsekvenser for fjellstyrene. Det er kommunestyret i de nye kommunene som gir anbefaling til Statskog om hvor mange fjellstyret man ønsker i sammenslåtte kommuner med statsallmenning. En sammenslåing av kommuner vil også ha direkte konsekvenser for grensen i forhold til innenbygds-/utenbygdsboende og rettigheter i henhold til fjelloven, dersom dette ikke avklares på forhånd. Snåsa fjellstyret er av den oppfatning at man bør jobbe for å beholde dagens grenser for innenbygds-/utenbygdsboende etter fjelloven.

3.2 Arealbruk

Det pågår fremdeles en prosess med vern av barskog på statens arealer i Sør-Norge, og det er foreslått å verne 2 nye områder på statsallmenningene i Snåsa. 70 % av statsallmenningene i Snåsa vil da være vernet etter naturvernloven. Med dette så innføres nye forvaltningsregimer og strenge føringer i forhold til arealbruk, spesielt på nye tekniske anlegg, installasjoner og motorferdsel. Fjellstyret vil likevel jobbe for at annen bruk etter Fjelloven skal kunne videreføres som før. Statsallmenningsarealer som ligger utenfor de store verneområdene vil derimot være viktige utviklingsområder for allmenningsbruk framover.

Snåsa fjellstyret er i en prosess med staten i forbindelse med erstatning/tilpassing av verneforskriften etter vern av Blåfjella-Skjækerfjella nasjonalpark.

Regjeringen legger opp til endringer i motorferdselloven slik at kommunene kan åpne for å lage snøscooterløyper for rekreasjonskjøring. Det vil være viktig for fjellstyre å bidra i arbeidet med slike løyper i Snåsa.

3.3 Bruksrettigheter

Landbruket:

- Utviklingen av utmarksbeite med sau og storfe er uforutsigbart, vi kan gå mot en situasjon lik våre nabokommuner der utmarksbeite nærmest er opphørt. Det kan forventes fortsatt høyt press fra rovvilt, noe som kan medføre redusert beitebruk. Reduserte kadaverfunn/tap vil ha direkte innvirkning på fjellstyrets økonomi (tjenestesalg rovviltkontakt)
- Utmarksbasert næringsvirksomhet, reiseliv og småskala turisme er oppnevnt som satsningsområde, både fra statlig og kommunalt hold. En kan forvente at flere gårdbrukere vil prøve å skape merinntekt til gården gjennom dette framover. Definisjon av hva som inngår i begrepet småskala turisme vil være viktig for utviklingen her framover.
- Statlige midler som skal stimulere gårdbrukere til aktiv setring har hatt stor virkning på Snåsa, og flere og flere gårdbrukere har tatt i bruk setrene igjen.
- Landbruket er i endring generelt med ny regjering
- Selv om noen brukere legger ned saueholdet er det andre som satser. Erfaringsvis kan det oppstå brukskonflikt mellom sau og rein i statsallmenningene, og dette er det viktig for fjellstyre å ha i tankene ved eventuell utvisning av nye beiteområder.

Jakt og fiske:

- Vi har en relativt stabil søknadsmasse til jaktkort i regulert periode, og det er ingen ting som tyder på at vi om få år har færre søknader enn jaktkort. Etterspørselen etter småviltjakt vil derfor trolig holde seg høyere enn tilbudet. Det vil være viktig for fjellstyret å ha en god og bærekraftig forvaltning som sikrer at rypejakta kan opprettholdes.
- Det er økt fokus på bestandssituasjonen og fjellstyrenes småviltforvaltning, og det vil være viktig med gode vurderinger og synliggjøring av de regulerende tiltak som fjellstyret har og eventuelt iverksetter.
- Det har i de siste åra vært bra uttelling på elgjakta i statsallmenningene. Mens tildeling/avskyting i Snåsa kommune totalt har økt med over 50 % de siste 20 åra, har tildeling/avskyting på statsallmenningen vært stabil. Det er viktig å jobbe videre med å opprettholde den gode avskytinga og om mulig legge til rette for økt uttak av elg også på statsallmenningene.
- Garnfiske i fjellvatna i statsallmenningene har tradisjonelt vært viktige for bygdefolkets matauk. Utviklingen viser at dette er en aktivitet som avtar i omfang. Noen få, gode vatn benyttes årlig til matauk. Fjellstyret vil arbeide for å legge til rette for økt utnyttelse av fiskeressursene.
- Det tradisjonelle sportsfisket er i endring, og fjellstyret vil jobbe for å legge til rette for at også nye trender innen fiske kan utføres på statsallmenningen.
- Ved fastsettelse av nye grenser for yngleområde for bjørn i Trøndelag ble det mer aktuelt med lisensjakt på bjørn også på deler av statsallmenningene på Snåsa, og interessen for dette vil trolig øke.

3.4 Friluftsliv og turisme

- En generell utvikling i samfunnet viser at folk bruker naturen mindre og mindre på tradisjonell måte.
- Høstingsprinsippet synes å være mindre viktig for den oppvoksende generasjon, både i forhold til bær, sopp, fisk og vilt. Sports- og rekreasjonsaspektet synes å være viktigere.
- Den sterke mediefokus som har vært på rovdyra har skapt en viss frykt blant folk for bruken av villmarksområdene. Enkelte blir likevel tiltrukket av muligheten for å påtreffe store rovdyr i våre områder, men en kan forvente at frykten for rovdyr vil ha en negativ innvirkning på folks bruk av områdene framover.
- Behovet for fysisk tilrettelegging (merking, stier, klopper, bruer, båter) og god standard på utleiehytter synes større enn noen gang, da folk i stor grad ønsker å komme til mest mulig ”dekket bord”. Forvaltningen bidrar til en viss grad med midler til dette innenfor verneområdene. Hovedfartsårene inn til fjellgårdene vil fortsatt være prioritert for tiltak i «bestillingsdialogen».
- Vi ser at ulike aktører nå prøver å bygge opp et marked for turer og opplevelser innenfor verneområdene. Det vil sannsynligvis bli økt fokus på disse aktivitetene framover.
- Transport med hest var nødvendig og vanlig i tidligere, og det ser ut til å ta seg opp igjen. Dette gjelder både organiserte turer med hest, og bruk av hest til kløyving.
- Endringer i motorferdselloven med muligheter for etablering av rekreasjonsløyper kan gi økt bruk av enkelte områder vinterstid. For fjellstyret vil det være viktig å bidra i arbeidet med disse løypene.

3.5 Øvrig næringsvirksomhet

Det knytter seg stor spenning til den videre utviklingen i Raudfjellet, og om det åpnes for drift der. Det vil gi store konsekvenser for statsallmenningene og Snåsaabygda, både positive og negative. En avgjørelse på det vil trolig komme i denne planperioden. Dersom det åpnes for drift vil det bli en stor sak som må prioriteres fra fjellstyret.

Snåsa Naturstein AS arbeider med ny drift i Øydingsbrudet. Ny aktivitet her kan gi konsekvenser for øvrig bruk av området.

Ismenningen Fjellstuggu AS kom i gang fra sommeren 2009. Bygget er i stor grad finansiert ved salg av bruksperioder, mens drifta er basert på utleie. Firmaet Norske Naturopplevelser har inngått avtale om langtidsleie for å bygge videre på sitt konsept med leirskole, turer og opplevelser i naturområdene omkring. Fjellstyret eier 49 % av aksjene i Ismenningen Fjellstuggu AS. Fjellstuggu har en utfordrende driftsmåte og økonomisk vanskelig situasjon. Fjellstyret bør vurdere om det er riktig at de fortsatt skal stå som stor eier i selskapet.

3.6 Fjellveger

Vedlikeholdet av skogsbilvegene inn i statsallmenningene blir en utfordring framover, særlig hvis det skjer ting som krever store påkostnader (eks. bruer). Det er i de fleste områder 15 – 20 år før skogen i fjelldalene er hogstmoden igjen, og før skogbruket i vesentlig grad er avhengig av veiene igjen for å få virket fram. For bruken av fjellområdene er man i dag imidlertid avhengig av at vegene er farbare også framover. Fjellstyret bør sammen med Statskog fortsatt være med å bidra i opprusting og vedlikehold av fjellveiene. Etter etableringen av de store verneområdene vil det også naturlig at staten gjennom Klima- og miljødepartementet bidrar til vedlikeholdet av fjellveiene, for å sikre tilgjengeligheten til områdene.

4 Plandel

Fjellstyrets hovedoppgaver og ansvarsområde er klart definert i Fjelloven. Målsettinger og tiltak bygger derfor på føringer og retningslinjer i loven.

4.1 Hovedmålsetting

Fjellstyret skal administrere bruksrettene, ivareta de bruksberettigedes interesser i allmenningene og sørge for at statsallmenningene blir brukt på en best mulig måte for allmenningsbygdene. Forvaltningen skal skje på en måte som tar hensyn til naturvern- og friluftinteressene, og som fremmer næringslivet i bygda.

Fjellstyrets prioriterte områder for perioden 2015-2018 vil være:

- Å sikre det økonomiske grunnlaget for fjellstyrets drift og for at dagens bemanning kan opprettholdes.
- Å styrke og synliggjøre fjelloppsynet som den naturlige oppsynsaktør og oppdragsaktør i statsallmenninger og verneområder på statsallmenning, både gjennom egen aktivitet og tjenestosalg.
- Å ha økt fokus og innsats på markedsføring og profilering
- Å legge til rette for økt bruk av statsallmenningene gjennom fortsatt oppgradering av fjellstyrehyttene i henhold til FDV-plan.

4.2 Mål og tiltak

4.2.1 Økonomi og administrasjon

Mål: Drift og aktivitet skal organiseres på en mest mulig kostnadseffektiv og lønnsom måte for fjellstyret og samfunnet. Fjellstyret bør ha en egenkapital tilsvarende ca. ett års omsetning for å tåle store uforutsette utgifter eller inntektstap.

Tiltak vil være

1. å jobbe politisk for å få økt refusjonsposten på LMD sitt budsjett slik at fjellstyrene får refundert 50% av lønnsutgiftene til oppsyn
2. å jobbe politisk for å få sikret et stabilt og forutsigbart tjenestekjøp fra Miljødirektoratet/SNO
3. å ha jevnlig justering av priser på jaktkort, fiskekort og utleie.
4. å legge opp til en forvaltning som i størst mulig grad også sikrer en stabil inntekt fra salg av jakt og fiske
5. å søke samarbeid med aktuelle oppdragsgivere innen et egnet geografisk område og utnytte personell og utstyr effektivt
6. å søke samarbeid med tilgrensende fjellstyrer, både politisk og administrativt og videreutvikle dette med tanke på bedre utnyttelse av personell og ressurser
7. å utarbeide årsplan og budsjett for virksomheten, som styringsredskap for styret og de ansatte
8. å håndtere søknader om tilskudd etter årlig budsjett
9. å søke eksterne midler som delfinansiering av eventuelle prosjekter
10. å jobbe for full deling av grunneierinntektene fra statsallmenningene
11. å vurdere løsninger knyttet til regnskap/fakturering for å redusere kostnader der
12. å ha årlig gjennomgang av betingelser for plassering av fjellstyrets midler

4.2.2 Faglig kvalitet og kompetanse

Mål: Sørge for å opparbeide og utnytte tilgjengelig kompetanse for å utføre aktuelle arbeidsoppgaver.

Tiltak vil være

1. å organisere driften slik at det etableres et godt fagmiljø blant de ansatte
2. at fjellstyret bygger opp riktig kompetanse blant fast ansatte, og søker manglende kunnskap ved nyansettelser
3. å tilrettelegge for videreutdanning og deltagelse i fagmøter
4. at alle styremedlemmer deltar på ”kurs for fjellstyremedlemmer”
5. at fjellstyrene jobber aktivt for å videreføre en enhetlig fjelloppsynsordning også i statsallmenningens arealer som blir vernet som nasjonalpark, slik at kompetanse bygges på det multifunksjonelle oppsynet
6. at fjellstyret har en årlig befaring i statsallmenningene
7. at fjelloppsynet deltar i fagsamlinger i regi av politimesteren i Nord-Trøndelag og lokalt oppsynsutvalg

4.2.3 Personalpolitikk

Mål: Sikre en stabil administrasjon og oppsynsordning med dagens bemanningsnivå, med motiverte ansatte i et godt arbeidsmiljø.

Tiltak vil være

1. å skaffe økonomisk grunnlag for å sikre dagens bemanningsnivå
2. å vurdere samarbeidsløsninger med tilgrensende fjellstyrer
3. å leie inn ekstra arbeidshjelp i perioder med behov og etter årlig budsjett
4. å revidere og praktisere internkontroll og HMS.
5. å sørge for at utstyr og arbeidsmiljø er i orden og i tråd med tariffavtaler og regelverk
6. å sørge for å ha gode sikkerhetsrutiner og godt sikkerhetsutstyr
7. å bevisstgjøre styret som arbeidsgiver
8. å legge til rette for egenutvikling og etter-/videreutdanning i bedriften
9. å legge til rette for fortsatt fleksible arbeidstidsordninger for fjelloppsynet pga oppdrag og mengde
10. å videreføre fjellstyrets arbeidsgiverutvalg og gjennomføre lokale lønnsforhandlinger

4.2.4 Markedsføring og profilering

Mål: Spre informasjon om allmenningstilbudene, fjelloven, fjellstyrene og fjelloppsynsordningen, slik at det etableres en positiv holdning til fjellstyrene generelt, og Snåsa fjellstyre spesielt.

Tiltak vil være

1. å opptre som en profesjonell og faglig dyktig forvalter av allmenningsressursene
2. å bli bedre på aktiv bruk av presse og media, for å fortelle om de tiltak og tilbud som fjellstyrene håndterer
3. å ha minimum en presentasjon av fjellstyret for kommunestyret i valgperioden
4. å arrangere årlig informasjonsmøte med presentasjon av året som har gått i statsallmenningene
5. å øke informasjon fra fjellstyret på sosiale media
6. å opprette og drifte nye hjemmesider for fjellstyret, med integrert jaktadministrasjon
7. å videreutvikle samarbeidet med inatur.no om booking og salg av produkter
8. å bli mer synlig på arrangementer og ute i felt når mye folk er samlet

9. å fortsette samarbeidet med skolene i bygda
10. å oppdatere og vedlikeholde eksisterende informasjonstavler ved viktige innfallsporter til statsallmenningene og nasjonalparkene

4.2.5 Fiske- og viltforvaltning

Mål: Arbeide for en balansert ressursutnyttelse med et tilfredsstillende økonomisk resultat.

Fiskeforvaltning - tiltak vil være

1. å revidere fiskereglene i løpet av perioden, med hovedmål å legge til rette for økt bruk av fiskeressursene
2. at fjellstyrene vil jobbe for å øke fritidsfisket i allmenningene, gjennom bedre markedsføring og tilrettelegging for nye trender innen sportsfiske.
3. å vurdere eget prosjekt for kartlegging av «hotspots» for fluefiske/fiske
4. å følge opp retningslinjer i fjellstyrets båtplan, eventuelt med endringer som kommer med nye fiskeregler
5. å legge til rette med utleiebåter i statsallmenningen

Viltforvaltning - tiltak vil være

1. å videreføre arbeidet med registrering og overvåking av viltbestander, slik at vi kan drive en moderne og ressursøkonomisk utnyttelse av viltressursene.
2. å inngå nye avskytingsplaner for storvilt med viltnemnda, økt tildeling vurderes også i enkelte områder av statsallmenningene
3. å fortsatt ha god tilrettelegging for storviltjegere slik at jakteffektiviteten kan opprettholdes
4. å vurdere mer restjakt/dagskort på elg for økt avskyting
5. å vurdere å åpne nye områder for elgjakt
6. å utarbeide ny løsning for småviltadministrasjonen
7. å ha en balansert forvaltning av rypebestandene som sikrer at jakta kan opprettholdes, og der regulerende tiltak synliggjøres bedre
8. å stimulere til økt smårovviltjakt
9. å legge til rette for jakt på jerv og bjørn i statsallmenningene

4.2.6 Landbruk og reindrift

Mål: Legge forholdene best mulig til rette for utnytting av beiteressursene i statsallmenningene, innenfor de rammer som fjelloven setter.

Tiltak vil være

1. å støtte opp om eksisterende brukere som benytter arealer og anlegg statsallmenningene, og arbeide for at beitebruken i statsallmenningene kan opprettholdes eller økes
2. å ha en positiv holdning til utvikling og nye tiltak i landbruket, herunder utvikling av bruksrettene etter ”tida og tilhøva”
3. å legge til rette for reindriftnæringen i den grad det er mulig for fjellstyrene, da reindriften er bærebjelken i den sørsamiske kulturen
4. å arbeide politisk for bedre beitebrukernes forhold mht rovdyr
5. å slutføre arbeidet med å få en status på seterretter og beiteretter i allmenningen

4.2.7 Øvrig næringsvirksomhet

Mål: Legge til rette for en balansert ressursutnyttelse og turisme i statsallmenningene, som tar hensyn til bruksrettene, naturvern- og fritidsinteressene.

Tiltak vil være

1. å markedsføre lokale aktører på hjemmesider og gjennom informasjon til brukerne
2. å støtte lokalt næringsliv med egen kvote på jaktkort
3. å være med på å bidra og legge rammer for utvikling av utmarksturisme i og rundt verneområdene
4. å vurdere eierskap/satsing på Ismenningen Fjellstuggu AS.
5. å gi tilskudd til allmenntilretteleggende tiltak i bygda ut fra søknader og budsjettsituasjon
6. å samarbeide med naturlige samarbeidspartnere

4.2.8 Eiendoms- og rettighetssikring

Mål: Bidra til sikring av grunneiers og fjellstyrets/bruksberettigedes rettigheter.

Tiltak vil være

1. å sørge for at kunnskap om bruksretter i allmenningene blir ivaretatt ved utarbeidelse av planer, og videre arbeide for at planer/bestemmelser blir fulgt.
2. og på best mulig måte sikre at bruksrettighetene blir ivaretatt i verneprosesser
3. å spre informasjon om bruksrettens historie og betydning. Bruksrettene er under press, og mange vet lite om fjelloven og bruksrettene
4. å gi innspill til forvaltningen for nasjonalparkene
5. å gi uttalelse til forskrifts- og lovendringer som påvirker bruken og forvaltningen av statsallmenningene
6. å arbeide for at det ytes erstatninger ved avkorting og tap av bruksrettigheter ved vern, arealinngrep, vassdragsreguleringer mv.
7. å få dokumentert og nedskrevet Snåsa fjellstyre sin historie fram til i dag
8. at fjellstyret aktivt søker å ta på seg og styre flest mulig oppdrag i statsallmenningen, som naturlig tilligger fjellstyrets virksomhet

4.2.9 Friluftsliv og utmarkstjeneste

Mål: Bidra til utvikling av et friluftsliv som er tilpasset naturen og brukerens behov.

Tiltak vil være

1. å arbeide for at statsallmenningene fortsatt skal være nøkkelareal for å sikre allmennheten tilgang til friluftsliv. Fjellstyret vil derfor legge best mulig til rette for ønsket bruk av området, og sikre allmennheten tilgang til jakt, fiske og friluftsliv
2. å fortsette samarbeidet med skoler og barnehager stimulere og motivere barn til å drive enkelt friluftsliv
3. stille fjellstyrenes hytter, båter og kanoer gratis til disposisjon for skoler og barnehager i Snåsa, for deres arbeid for friluftslivet
4. å prioritere stiferbedringer/stolping på Gjevsjøstien, Gaundalsleia og Skjækerstien, både gjennom egen aktivitet og tjenestekjøpsmidler (bestillingsdialogen).
5. å tilrettelegge og bygge bruer på leia til Gaundalen gjennom tjenestekjøpsmidler (bestillingsdialogen)
6. å vurdere avtaler og samarbeide om drift av innfallsportene
7. å gjøre viktige stier i fjellet tilgjengelige som nedlastbare GPS-logger fra hjemmesidene
8. å kjøre ut ved til noen mye brukte leirplasser i fjellet og til gapahukene
9. og fortsatt tilby utleie av båter, kanoer og lavvo

4.2.10 Bygg, anlegg og infrastruktur

Mål: Bidra til økt bruk av statsallmenningene gjennom å utvikle overnattingstilbud og infrastruktur som er tilpasset naturen og brukerens behov

Tiltak være

1. å ha fokus på fjellstyrehyttenes verdi for bruken av fjellområdene
2. å prioritere tid og ressurser på god drift av hyttene
3. å følge opp tiltak og revidere fjellstyrets FDV-plan i perioden, med prioritert handlingsplan
4. å vurdere ny/utskifting av fjellstyrehytte i perioden
5. å finne løsning for ansvar og drift av Øydingsvegen
6. å legge til rette med vedlikehold og drift av egne infrastrukturtiltak
7. å etablere sikkerhetsrutiner/internkontroll (sjekklister) for hytter, båter, flytevester og bruer
8. og sammen med Statskog og veiforeninger sørge for god drift og vedlikehold av eksisterende skogsbilveger i statsallmenningene
9. å vedlikeholde båt og gapahuk ved Leirsjøen

4.2.11 Naturvern og oppsyn

Mål: Bidra til en effektiv miljøovervåking og ivaretagelse av sårbare naturområder/arter.

Tiltak vil være

1. å øke brukernes kjennskap, kunnskap og holdning til bruk av naturområdene
2. å holde oversikt over sårbare og truede naturtyper og arter i statsallmenningene jfr instruks for fjelloppsyn
3. å holde oppsyn med at fjellområdene blir brukt på en forsvarlig måte og at lover og regler overholdes, herunder kontrollvirksomhet sammen med politiet. Fjelloppsynet bør fortsatt ha tildelt begrenset politimyndighet.
4. å styrke og videreutvikle samarbeidet med SNO angående tjenestekjøp på nasjonalparkoppsyn og rovviltarbeid
5. delta i samarbeidsavtale med fjellstyrene i region nord, og legge opp til samarbeid angående oppsyn/administrasjon der dette er naturlig.
6. å jobbe for et fortsatt enhetlig og multifunksjonelt naturoppsyn i statsallmenninger og verneområder i Snåsa, gjennom fjelloppsynet.
7. å vurdere mulighetene for å kunne utføre oppsynsoppgaver utenfor statsallmenningene, dersom dette skjer gjennom et tjenestekjøp som er økonomisk forsvarlig og som ikke går ut over fjellstyrets ordinære drift
8. å videreføre avtalen med politiet om at fjelloppsynet bistår i alle rednings-/leteaksjoner som foregår på statsallmenningene i Snåsa
9. å ha samarbeidsmøter med Statskog ved behov

5.0 Evaluering og kontroll

For at fjellstyret skal kunne sikre seg at beslutninger og tiltak blir tilfredsstillende iverksatt og gjennomført, etableres følgende kontroll- og informasjonssystemer for perioden:

- årlig evaluering og gjennomgang av virksomhetsplanen i forbindelse med budsjett- og årsplanleggingen
- referatsaker til hvert styremøte, med informasjon i fra daglig leder og styreleder
- perioderapporter fra daglig ledere til hvert styremøte, på igangsatte og gjennomførte tiltak.
- Halv- og helårs regnskapsrapporter.

Godkjent i styremøte den 27.10.14

Ole Morten Eggen, styreleder

Vidar Formo, fjelloppsyn/dl.